

725.2

"1946"

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Reza Dezső*Cím: *A senki földje*Forrás: *Hirlap**1946 nov. 3.*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Székesfővárosi házinyomda 1926 — 8891

Lap:

A senki földje

A pesti polgár nem tudja, hogy a fővárosban van egy rendkívül értékes, ha nem is nagy darab terület, amelyet nyugodtan elfoglalhatna, mert az ma senkié...

Nem a városszélen van, ahol még talán akadhatna telekkönyvileg rendezetlen földdarabka. Dehogy! Ott van a város kellős közepén, a vagyoniilag legrendezettebb, legszabályozottabb városrészben, a Szent István-városban.

Szinte hihetetlen... Hol lehet ott res nullus, senki földje...? Pedig valóban van, hogy pontosan kiszámítsuk — már száztizennyolc esztendeje nincsen gazdája. Míg sincs, talán holnapig sem lesz...

Persze, hogy ennek az ismeretlen titoknak van története is.

A pesti polgári kereskedők területé, — a főváros társadalmának egyik vezető osztálya — 1920-ban az akkori rakparcon, más szóval Kirakodó-téren a Duna mellett, a Mária Dorottya-utca, meg a Fürdő-utca végében és a felső Dunasor oldalában egy 615 négyzetméteres telket vásárolt 55,876 forintot, bécsi érték szerint és arra Hild Józseffel, a város akkori egyik legkiválóbb építőmesterével pompás palotát akart emeltetni.

Hild klasszikusan szép terveit csinált, amely mindenkinek tetszett, még a főherceg-nádornak, a Pesti Szépművészeti Bizottság elöljárójának és tényleges irányítójának is. A terven feltűnő volt, már szépsége által is az az oszlopos árkád, mely akkor szabadon állott s csak jóval később üvegezték be egészen az oszlopokig. Az árkádot hatalmas pillérek támasztják alá, s az a terület, amelyet az épület homlokzati fala és a pillérek zárnak körül és amely vagy 24—26 négyzetméter lehet, ez a kis darab terület a székesfőváros legszébb terén — ez a senki földje.

Úgy történt a dolog, hogy amikor Hild mester a tervet csinálta, a művész szabadjára eresztett „szent örületében” — ez a shake-spear-i fogalom nemcsak a költőkre pászol! — olyan területre tervezte az oszlopos árkádot, amely a megvásárolt területen kívül esett.

A rakparc annakelőtte a városi söhivatal és a hatalmas söraktrák helye volt. Akkor még csak felületesen felmért és nem telekkönyvezett terület, amelyből a megvásárolt telket kiszabták és átadták a kereskedő uraknak, akik Hildre bízták a többit.

A nádor persze a telekméreteket pontosságáról mit sem tudhatott, így a tervet bemutató fővárosi urak előtt a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott a tervről és különösen a meglepően sikerült arkádról. Csak azt kötötte ki, hogy a széles, testes pillérek ne akadályozzák a forgalmat (azért van az épület előtt olyan széles járda) és mivel a város szépségének emelését látta általa, a tervet jóváhagyta.

A palota már régen állt, amikor a város inzsellérei elkezdtek méricskélni a beépített területet és közrökönyödéssel megállapították, hogy bizony kereskedő uraimék, ha minden csalafintáskodás nélkül is, de közterületből csiptek el egy darabot s az a darab most a házukhoz tartozik — bár nem az övék. A városé lenne, mégsem a városé... Kié hát?

Ezen előbb elkezdtek tanakodni, majd aztán szóval, ismét írásban vitatkozni, utóbb meg — hiszen hát „magyar ember nem fél a pörtől” — bíró elé került a dolog és a pör folyt, folydogált. A fiskálisok árkusokat írtak össze, allegálván pro et contra: vajjon kié is voltaképpen az a darab föld? Mígnem a pör eldöntetlenül elaludt és alszik ma is...

Az a darab föld ott a város közepén, az a senki földje.

Reza Dezső